

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

„EDINOST“ izhaja vsako sredo; cena za vse leto je 4 gld 40 kr., za poln leta 2 gld 30 kr., za četrt leta 1 gld 20 kr. — Posamezne številke pri upravnistvu in po traških v Trstu se dobivajo po 3 kr. — Naročnine, reklamacije in inzerate prejema Upravnistvo „vis Zonta 5“.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu „vis delle poste 10 l. p.“; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inzerati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi čerkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

NJEGOVA CES. IN KR. VISOKOST, PREJASNI CESARJEVIČ RUDOLF PRESTOLNI DEDIČ V TRSTU

Danes se razlega veselje po Trstu i Primorskem. V svojej sredi imamo potomca slavne habsburško-lorenske rodbine, katere osoda je z našo najtesnejše i nerazrešljivo zvezana. Pod perutami avstrijskega orla se je vzdignol Trst iz majhnega trga do gospodujočega prvega trgovinskega mesta na Adriji in v Avstriji; pod perutami avstrijskega orla se je okreplil ter se razvija slovanski rod na Primorskem, oni rod, katerega neskaljena zvestoba do vladarske hiše se je vedno kakor biser svetila.

Kako tedaj ne bi nam srce v prsih veselo bilo, da se moremo na domačej zemlji pokloniti cesarjeviču, ki svoje dni vzame v posvečeno roko vladarsko žezlo i z njim osodo našega naroda!

Pomenljiv i mnogoobeten je nam Njegov prihod iz one svete dežele, iz katere smo prejeli najboljši dar, svojo vero, za katero so naši očaki pod vodstvom slavnih Njegovih dedov i pradedov toliko

drage krvi prolili ter utrdili s tem nerazvezljivo vez mej presvitlim prestolom i narodom.

V zvestobi do presvitle cesarske hiše nas so odgojili naši očetje, to zvestobo smo neskaljeno od njih prejeli, hranimo jo globoko v sreih ko najdražji dar, marljivo i zvesto jo cepimo v prsa svojemu zarodu ter neskaljeno izročimo svojim potomcem.

Zvesto je delil naš narod veselje i žalost, srečo i nesrečo, svitlo i temno osodo s cesarsko hišo; branil je prestol i pravico z junško roko; stal je v svojej zvestobi kakor skala na Krasu, nepremakljiv; kakor burja, tako je vihral na sovražnika, ki je napadoval prestol i državo. Kakor doslej, enako bode tudi vprihodnje. Odgojen v krepostih pokorščine i udanosti, utrjen v ljubezni i hvalečnosti za prijete dobrote

Stal bo naš narod ko skalnate stene,
Vraga napade razkajal bo v pene,
Slave Rudolfove se veselil,
Vence zelene na prapor si vil.

PODLISTEK.

Odlomki iz mojega dnevnika.

(Spiuje Samovč.)
(Dalje.)

Flajšman je rekel, ko se je prav krepko pridušil, da ni bilo patrole, bil bi proklete Labe v solati pojedel, Stupica pa pristavil, da mu je nek Lah nož pokazal, in tako so stotniku ušesa napolnili, da jih je nazadnje še pohvalil.

Dospeli smo v lep trg, ljudje so nas pisano gledali in tam smo ostali 8 dni. Flajšman in njegova družba je bila uže drugi dan povsod znana po trgu, še otroci so poznali Stupico, ker je vsak večer burke bril. Vsa ta poštena družba je bila pri nekem krčmarju vkvarirana in tam je bilo pravo shajališče. Krčmar je imel lep dobiček od njih, ker so privabili obilo vojakov v njegovo krčmo. Nek večer pred odhodom je Flajšman krčmarju rekel, da zna čarati in da se zgodi vse, kar on ukaže. Krčmar ga je debelo gledal, ta pa se je postavil kakor bi vse znal. Bilo je ta večer nenavadno veliko tržanov v krčmi, igral je s krogli in druge take igrače, žebel je v nos vtakol in ga pri očesih izvlekel. Vsi so zijali in se čudili njegovej spretnosti, zraven je pa pil, kar je mogel.

Kar naglo stopi sredi sobe in reče mogočno po laški: Stupica, hodi v zvonik in prinesi mi takoj kazalo od ure iz zvonika. Stupica ni črtnol, šel je v črno noč in predno so se go-

stje mogli po čudnem neverjetnem ukazu pogovoriti, uže je Stupica mej vrati stal z velikim nad seženj dolgim urnim kazalom ter ga je na prstu nosil in z eno roko sukal. Vse je ostrmelo, nobeden si ni upal pogledati, je li res kazalo iz zvonika in ko Flajšman ob dlan udari in nekaj po slovenski govori, pokazal je Stupici, naj zopet kazalec v zvonik nese.

Zmenili so se ti glomači uže prej o tej burki; Flajšman je tesarju pokazal, koliko leseno kazalo naj iz tanke dile skrivaj izreže, in res ga je napravil in z čevljskim črnim namazal ter shranil za pravi čas v temi blizu krčme v vojaški voz. Ko ga je pa potem iz krčme odnesel, položil ga je zopet na voz, da ne bi ga kedo tržanov videl in zapazil prevare. Ko smo se drugi dan ob 7. uri zjutraj zbirali k odhodu iz kraja, vse je na zvonik zijalo, če je še kazalo gori, in z glavo majalo; Flajšman in njegova družba pa je ponosno stala, da so znali tako opehariti tržane. Na potu, ko je bil dve uri počitek, hotel je naš stotnik iz svoje prtljage na vozu nekaj vzeti, kar zapazi velikansko kazalo zvonike ure, prime ga v roko, to se ve da se je ves pomazal — vprašal je mene, od kod je to kazalo na voz prišlo; jaz sem mu vse povedal, on pa se je prav smijal in precej povedal svojim častnikom, ki so šli takoj to čudne velikansko kazalo gledat.

Po dolgem maršu in nekterih bolj veselih dneh je nastal zopet čas poln muke. Vse žive dni ne pozabim noči mej srditimi briganti,

ki so kakor razbojniki z nami delali ter nam po življenji stregli. Trudni ko nikdar smo prišli v neko vas, kajti naširali smo od ranega jutra do solnčnega zahoda, vsak se je veselil počitka, toda še tega ni bilo. Ko smo se po hišah razdelili, dobila sva jaz i moj priletnišji tovariš zadnjo hišo konec vasi. Nikdo ni stanoval v njej, šla sva v prvo nadstropje, ko sva prej vrata s tramovi dobro podprla in zastavila, kajti bala sva se napada prebivalcev, ker se je to po Piemonteskem rado godilo. Jaz, če tudi še le par mesecev vojak, držal sem se strogeje od mojega priletniškega tovariša, nisem slekel obleke, puška mi je bila ljubica, z njo sem zaspal, in ko sem se prebudil, bila je ona prva, koja sem zaupno objel, kajti marsikateroga je uže spravila k veliki armadi na oni svet. Legla sva na slamo, tovariš se je izul in vso obleko slekel; jaz sem mu branil in ga opominjal, ker se lahko zgodi, da nas napadejo, a on me ni slušal; obesil je zlato uro na steno in v hipu sva bila v Morfejevem naročju, zaspala sva trdo.

Mej tem spanjem pa so se godile čudne reči; ves batalijon so ob 4 uri po noči napadli oboroženi prebivalci, nastal je krik, trobec je trobil k orožju „alarm“ in hitro je bilo vse na nogah, v 10 minutah je batalijon zapustil nesrečno vas, v kateroj je mnogo naših čvrstih factov zginolo. Moj tovariš in jaz nisva od vsega tega nič čula, spala sva ko mrtva, le meni se je zdelo, da se nekaj treso, toda bil sem pretruden, da bi se bil mogel predramiti in zave-

doti. Zdaj zagrmí — in se zopet strese. — O sveti Florjan! — streha nad nama je gorela, stopnice tudi in zubelj je švigal v našo sobo. Tovariš je trdo spal, hitro ga zdramim, ko sem sprevidel nevarnost. Ves prestrašen skoči po konci in hiti naravnost proti vratom; jaz ga obdržim, hitro mu stisnem puško v roke ter ga ulečem, kakoršen je bil, brez vrhne obleke in ure k zadnjemu oknu, skoz katero sva, prvi jaz in za mano on, skočila globoko na trato za hišo. Oboroženi kmetje so sem ter tja hodili in pazili naju, gasil ni nobeden, ker je hiša bila konec vasi od družih oddaljena. Vse moči sem zbral, ko sem skoz okno skočil, hudo sem priletel na trdo trato in skoro sem svoje ljubico, puško zlomil. Nisem utegol tipati, kam sem se udaril, kajti uže sem videl gnojne vile nad menoj, kaki štirji črnobradi ogoreli kmetje so bili uže blizu mene, tri puške počijo, nekaj me je ob komolcu spekle — tekoč sem nasadil „bajonet“ in hajdi v temno noč čez polje. — Čul sem dolgo časa za saboj tek, bil sem uže onemogel, zavil sem v stran, skril se v kuruzo in nisem si skoro upal sopsti. — Moji preganjanci so še dalje tekli, jaz pa sem begal čez polje, vedno se na požar ozirajoč, in ko je rumena zarja na vshodu naznanila prihod dneva, došel sem bataljon. Ubogi moj tovariš je ostal na pogorišču, je li srečno skočil iz goreče hiše, in če je, so ga li umorili ustaši z vilami? — Ni ga bilo za mano.

(Dalje prik.)

Delalsko podporno društvo

OBČNI ZBOR 10. APRILA 1881 V DVORANI ROSSETTI.

Predseduje g. dr. poslanec *Nabergoj*, zapisuje tajnik *Dolinar*, vlado zastopa g. višji komisar vitez *Vidič*.

Pričujoči odborniki: *Dolencec*, *Polič*, *Dr. Mandič*, *Zitko*, *Jeršek*, *Hvastja*, *Stare*, *Gabrijan*, *Hajn*, *Ujeič*, *Skabar*, *Bezek* in 186 udov.

G. *Nabergoj* pozdravi občinstvo v kratkih besedah in navede dnevi red.

G. *Pipan* prosi za besedo, prej ko se bode o 2. točki obravnavalo. *Pipan* govori, da zadnji občni zbor ni bil veljaven in zahteva da pridejo stari računali na dnevi red.

G. *Polič* pojasne, da je bil zadnji občni zbor veljaven, kar je tudi vladni komisar potrdil, ter da sta bila zadnjemu obč. zboru dva računa na razpolaganje. Prvi jako dolg, ki ga je sestavil *Pipan et Comp.*, drugi oni, katerega so pregledovali in odbor sestavili. Oba računa sta bila v obravnavi in ko je on kot predsednik zbora vprašal, kateri račun odobruje zbor, potrdil je občni zbor enoglasno one račune, katere je predložil odbor. Kar je tedaj že enkrat občni zbor potrdil, to ne pride več na dnevi red, toraj tudi stari račun ne. G. *Pipanova* zahtevanje so torej ne ujema ni s postavo ni se zdravo pametjo.

Pipan tirja pri vsem tem pojasnjenju o starih računih rekoč, da jih odbor mora predložiti in da naj vladni komisar odloči, je li zadnji občni zbor veljaven ali ne, ker ima *Posun* odlok vlade, ki pravi, da stari račun morejo na dnevi red priti. Vladni komisar zahteva izjavo visoke vlade od *Posuna*, katero *Dolencec* raztolmači in pojasne. Prepriča se zbor, da je vlada pritožnike zavrnila na občni zbor in spoznala veljavnost občnega zbora dne 19. decembra 1880. *Pipan* pri vsem tem zahteva, da vladni komisar konstatira, je li zadnji občni zbor veljaven ali ne in da se uda tej rasodbi.

Dolencec pravi, da sicer ni pravilno, da bi kdo sodil o pravilno dovršenih starih računih, vendar pa je zato, da se da pritožniku tudi ta koncesija, naprosi torej g. komisarja, naj on razsodi, kateri izjavi zbor potrdi.

Vladni komisar na to konstatira veljavo zadnjega občnega zbora, s čemer se pa *Pipan* še ne zadovolji ter preti s protestom.

Dolinar pojasne, da je bilo 425 knjižic odanih v zadnjem občnem zboru; — *Pipan* in njegovi pomagači so se glasovanja vzdržali, drugi so šli ali strani, ali so pri vходу stali in ude odvrčali z lažnjivimi besedami, da ni zborovanja, ter hoteli tako zaprečiti občni zbor. Ako so hoteli o računih govoriti, bila jim je prilika dana takrat, a zdaj se ne bode več o računih govorilo, ker so bili enoglasno potrjeni.

Vončina poskušala *Zitkova* tožiti, da ni vsak mesec odboru izkazal računov.

Posun govori o vladnem odloku in ne pove ničesa.

Občinstvo je razburjeno, predsednik zvoni in preti razpustiti zborovanje.

Mramor konstatuje, da je *Pipan* z plačilom zaostal. Padar to potrdi iz glavne knjige ter pristavi, da nema pravice se zbora vdeležiti. Predsednik pravi, da, če ni bil tirjan, ima pravico biti pri zboru in ko se je dokazalo, da ni bil tirjan, dovolil mu predsednik zopet besedo.

Pipan se enkrat vpraša komisarja, ali se ima vladni odlok v resnici tako razumeti, da stari računali nemajo več priti na dnevi red; če vladni komisar to pritrudi, potem se uda. — Občinstvo razburjeno, kliče: ven z njim i. t. d., ker dela zdražbe mej nami.

Predsednik pomiri zopet občinstvo.

Dolencec prosi na to vladnega komisarja še enkrat, naj blagovoli konstatirati, imajo li še stari odobreni računali na vrsto priti ali ne. Vladni komisar odločno pritrudi, da računali so bili rešeni v zadnjem obč. zboru. Oglasili so se drugi udje, *Kalin* pravi, da akopram je bil tudi on z g. *Pipanom*, mora vendar izjaviti, da je g. *Pipan* kriv, da on in drugi niso plačevali, ker jim je *Pipan* glavo napolnil s protesti in tožbami.

Hvastja pojasnjuje, kako so *Pipan* in njegovi pomočniki ude zapeljivali, da ne bi h občnemu zboru prišli in jim legali, da ni zbora in sploh se posluževali najgriših sredstev, da bi društvo zatrli.

Pipan zopet prosi besede in kljub temu, da se je dvakrat poziviljal na odlok vladnega komisarja, vendar še tretjokrat zahteva stare račune in da se sprejmejo zopet v društvo trije izobčeni udje. Ko ga predsednik odločno zavrne in ko začne vse občinstvo hudo mrmrati, zahteva *Pipan*, da se v protokol zapiše njegov protest in otide s klicem: „Kdor je z menoj, naj gre za menoj“. — Otšel je potem in za njim še celih 7 mož. — Ko so ti otšli, vladal je najlepší mir in zborovalo se je lepo in popolnoma pravilno.

Denarničar g. *Schmidt* prečita potem račune za leto 1880, kakor so bili po pregledovalcih računov sestavljeni, ker poprejšnji denarničar *Posun* ni zadnjemu obč. zboru 19. decembra predložil natančnih računov. — Omenja, da so pregledovalci našli pomankanje v denarnici in da je dotični razloček blizu 90 gold. poprejšnji denarničar moral poplačati.

Denarničar poroča, da se je premoženje v

zadnjih 3 mesecih prav zdavno pomnožilo, da ima društvo zdaj gotovine naložene nad f. 1700 in vsega premoženja nad f. 2800 vkljub temu, da je dalo uže podpore svojim udom blizu f. 500 skoraj v enem letu brez troškov za zdravnika in za zdravila — kar je za mlado društvo zadosti in kaže, da društvo dobro napreduje. — To sporočilo zbor vzame z veseljem in skoraj enoglasno potrdi račune za leto 1880.

Čudovat poroča, da bi odbor ne bil imel izključiti udov drugače, ako ne plačajo svojih doneskov.

Dolencec pojasne pravila, da odbor ni rad storil tega, da držeč se strogo pravil, moral je izključiti take intrigante, kateri so društvu škodo delali.

Prudrugečenje pravil III. točka. Vse točke je referent *Dolencec* prečital in so bile z nekaterimi dodatki enoglasno sprejete, po večkrat prav živi, a mirni debati.

Potem je tajnik *Dolinar* prebral protest izključenega uda *Hafnerja* in naznanilo, da je tudi *Rus* izključen, občnemu zboru pa je razsoditi, ima li izključenje teh dveh udov veljati ali ne?

Kobal je priporočal, naj bi se ne izključila, enako *Čudovat*, ugovarjalo se jima je dobro in nastala je debata jako živahna. Čudovat v ognjeni debati trdi, da je prepričan največ kriv g. *Kobal*.

Konečno zbor potrdi izobčenje goromenjenih udov.

Potem poroča g. *Dolencec* o pravilih za ženski oddelek; pravila so bila prečitana, raztolmačena in soglasno potrjena. — *Dolencec* pojasne, da se zastava dela, in omeni slavnosti, ki se bode vršila, da k njej pridejo gostje raznih društev iz *Ljubljane* in *Hrvatskega*. Potem razjasne odborovo stanje nasproti intrigantom in mirno razloži uzroke, zakaj so bili izključeni mnogi nemirni in kako ne more društvo uspešno napredovati, ako se ne znebi takih elementov. — Občinstvo živo pritrjuje.

Nabergoj se zahvali občinstvu za dostojno in mirno vedenje in potrpenje z onimi, ki so hoteli mir kaliti, priporoča udom, naj se vselej izgledno vedejo pri vsakej priliki. G. učitelj *Masten* izreče v imenu vseh udov zahvalo odboru, da društvo pri vseh intrigah dobro vodi in povabi občinstvo, naj zakliče trikratni živijo, na kar zadoni gromoviti živijo. (Račun priobčimo prihodnjič.)

O HIŠNEM DAVKU.

Hišni davek je dvojni: davek od hišne najemščine in hišni razredni davek. Davek od hišne najemščine se pobira v tistih krajih, kder se od nadpolovice hiš najemščina plačuje.

Davek se tako zračuni: najprej se od najemščine odbije 30 odstotkov kakor troškov za hišno popraviljanje, potem se od tega, kar ostane, vzame peti del in to je davek od hišne najemščine; n. p. Hiša nese na leto 100 gld. najemščine, od te najemščine se odbije 30 odstotkov, to je 30 gld. ostane tedaj 70 gld. od teh 70 gld. se vzame peti del, to je 14 gld. ta vsota je tedaj davek od 100 gld. hišne najemščine.

V vseh drugih krajih pa se plačuje hišni razredni davek, in tu je prasanje: koliko stanovanj (sob) ima hiša. Za stanovanja se imajo le taki prostori, v katerih prebivajo ljudje, ali so namenjeni za to; tedaj se veže, kuhinje, podstrešja, hlevi, podi, svišli, delavnice no vstevajo v stanovanja.

Ako ima poslopje, n. pr. grad nad 40 sob, tedaj se plača od vsake nad 40 sob 5 gld. na leto. Za 40 ali tudi le 36 sob se ima na leto plačevati 220 gld. tako da spada na vsako izmej 40 sob 6 gld. 50 kr.

Od 35 do 30 sob se plačuje 180 gld.	29 " 28 " " " 150 "	27 " 25 " " " 125 "	24 " 22 " " " 100 "	21 " 19 " " " 75 "	18 " 15 " " " 50 "	14 " 10 " " " 30 "	9 " 8 " " " 20 "	7 " " " " 15 "	6 " " " " 10 "	5 " " " " 5 " 50 k.	4 " " " " 4 " 90 "	3 " " " " 2 " 10 "	2 " " " " 1 " 70 "	1 " " " " 1 " 50 "
-------------------------------------	---------------------	---------------------	---------------------	--------------------	--------------------	--------------------	------------------	----------------	----------------	---------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

Iz tega se vidi, da davek primeroma na vzgoraj raste, navspodaj pa pada. Posestnikom veličih hiš se davek povišuje, ne pa malim posestnikom.

Tistim deželam, ki doslej tega davka niso plačevale, dovolilo se je lajšanje v prvih 15 do 20 letih.

Ako primerjamo novovrejeni davek s poprejšnjim pri 9 zadnjih razredih, poda se ta le razloček:

dozdanji davek	
od 14 do 10 sob — 29 gld. 40 kr.	
" 9 " 8 " — 19 " 60 "	
" 7 " — 14 " 70 "	
" 6 " — 14 " 70 "	
" 5 " — 4 " 90 "	
" 4 " — 4 " 90 "	
" 3 " — 1 " 63 1/2 "	
" 2 " — 1 " 63 1/2 "	
" 1 " — 1 " 63 1/2 "	

prihodnji davek	
30 gl. — tedaj 60 kr. več, za sobo 5—6 kr.	
20 " — " 40 " " " 5 "	
15 " — " 30 " " " 4 "	
10 " — " 4 gl. 70 kr. manj, za sobo 78 kr. manj	
5 " 50 kr. — 60 kr. več, za sobo 12 kr. več	
4 " 90 " — enoliko	
2 " 40 " — 46 1/2 kr. " " 16 " "	
1 " 70 " — 6 1/2 " " " 3 " "	
1 " 50 " — 13 1/2 " manj.	

Iz tega se vidi, kako hudobni so centralisti, ki po časnikih kriče, da je državnozbornska desnica hišni davek za 150 odstotkov in več povišala.

Omeniti je nam še, da so centralisti uže leta 1875 in 1878 imeli na dnevnem redu ta davek, a mogli se niso o njem zediniti, i le sreča je, da ga je sklenola sedanja večina, ker, ako bi to bili storili levčarji, plačevali bi majhen davek palače in gradovi, na kmetijske hiše pa bi navalili bili veliko breme, kakor so ga hoteli tudi na zemljišča.

Ker smo uže zemljišč omenili, naj pristavimo še to, da je bil tudi novi zemljiški davek sklenen uže leta 1869. Centralisti so namreč hoteli dober del državnih troškov pokriti s zemljiškim davkom in visoke odstotke, ki se lahko od leta do leta promene, naložiti na čisti dohodek. Še letos so hoteli, naj se zviša glavna vsota od 37 1/2 na 40 milijonov goldinarjev, ali državnozbornska desnica ni hotele kmeta še bolj obtežiti i tudi ministerstvo — te hvale je vredno — ni bilo za povišanje tega davka.

Gorje kmetom, ako bi danes bili levčarji še na krmilu, obupati bi morali, trpeli bi najbolj v tistih deželah, v katerih so bile poprej razmere ugodnejše; nobene olajšave bi kmetje ne bili dobili, ker levčarji imajo srce le zase, do kmetov pa nemajo nobenega usmiljenja.

Delovanje poslanske zbornice državnega zbora.

Kdor hoče biti pravičen, mora pritruditi, da se je letos poslanska zbornica vrlo trudila in uspešno delala.

Odprla se je 18 januarja, imela 35 sej, mej temi dve večerni; rešene naloge so te le:

Vladne predloge: Postava zoper oduštvu; postava, zadevajoč konzularno sodništvo v Egiptu; postava, zastran kolekovanja kart za igro; postava, zastran zamenjanja državnega posestva s kuznogorsko obćino; postava, s katero se pripoznavajo kvinkvenalne doklade profesorjem na državnih učiliščih za babice; postava, s katero se promenja državnega zbora volitveni red necega gališkega kmetškega okraja; postava o hišnem davku; postava, zastran dovolitve pobiranja davkov do konca meseca maja, postava zastran oprostivte od kolika pristojbin tistih ustanov, ki so se napravile vsled petdesotletnega cesarjevega godu in cesarjevičeve zaročitve; postava, zastran določbe glavne svote zemljiškega davka; postava, zastran pokojnin profesorjev na bogoslovskeje fakulteti v Krakovu; postava, zastran izdaje 50 milijonov papirnate rente, da se pokrije primanjkljaj; postava, zastran vzdržavljenja zahodnje železnice.

Poslanske zbornice predloge: *Lienbacherjeva* predloga, zastran okrajšanja šolske dolžnosti; *Giovanellijev* in *Dobilhamerjev* predlog, zastran podaljšanja obroka za ugovore pri zemljiškem davku; *Lenzov* predlog, zastran ustanovitve poštnih hranilnic; *Friedmanov*, zastran predrugečbe opravnega reda (zavržen pri prvem branju); *Schönererjev* predlog, zastran predrugečbe državnozbornskega volitvenega reda (zavržen pri prvem branju).

Dopisi.

V Zalogu, 12. aprila.

(Napadovalci tovarnih vlakov:) Kedor je kolikaj prebiral ameriksanske romane in povesti, čudom moral se je čuditi rafiniraneje bistroumnosti ondesnjih klatežev, ako je veljalo kako tatvino izvršiti ali celo železnični vlak ustaviti in ga oropati. Kar je bilo do sedaj navadno le v Ameriki, uvedli so ko stranski prislužek nekateri kmetiški fantje iz *Litijskega* okraja v našej lepej domovini. Suha grla in suhe mošnjice, pravijo, slaba so tovaršija, in če denarja ni, treba gledati, da se dobi. To je bila tudi našim postopačem preglaiva, ki jim ni daia niti po noči miru, ampak tirala jih venkaj ob pozni uri nekako sredi mej 2 in 3 uro po polnoči na železnico mej *Litijo* in *Kresnicami*, kjer so prvičkrat 31. marcaji tovarni vlak 192 hapadli, voz odprli in ukradli sodec piva, nekaj železne kuhinjske posode, nekaj lopat in druge železvine. Da se pa komu ne bode čudno zdelo, kako bi bilo mogoče vlak v teku napasti, naj služijo te le vrstice.

Mej *Litijo* in *Kresnicami* je velik most čez Savo; proti temu mostu drži cesta v velikem ovinku. Zaradi obeh teh vzrokov morajo vlaki tamkaj prav počasi voziti in tovarni vlaki pa vozijo tako počasi, da človek lahko peš vstric njega gre. Ta slučaj in pa ugodni temni nočni čas so porabili pohajačji v svoj prid, pričakali vlaka, in ko je prisopihal, dva sta izmed klatežev

vsak k enemu vozu poskočila, duri, ki so samo na kavelj in se svinčcem zaprte, naglo odrinola, poglala se v voz in kar je priličnega pri rokah bilo, venkaj pometala, kjer so pa uže drugi postopači venkaj zmetano blago pobrali in pospravili.

Železničarjem je ta dogodek glavo belil, in jeli so iskati potrganih svinčev, ter ju tamkaj blizu *Litije* našli. To je bila prva iskrka, ki je nekoliko rasvetlila, kde bi bilo lopov iskati.

2. aprila t. l. zopet, tedaj uže po treh dneh, vlaka 192 zopet pričakali in takrat se jim je napad dobro plačal, kajti pobrali so iz enega voza dva sodeca po 40 bokalov starine pravega *dolencec*, i *pletenco*, v kateri je bilo 7 kooev, i zaboja, v kateri je bila nova in krasna *Lancaster* puška, i zaboja, o kojem so bili v slamo zaviti kozarci lepo brušeni po 70 kr. in še nekaj drugih malenkosti, vsega skupaj okoli 200 gold. vrednosti. Iz drugega vozu pa so vrgli venkaj dve vreči repovoga semena. Vreča se raspoči in veliko tega semena na cesti ostane. Druga iskra, kde bi bilo tatov iskati.

Ljubljanski in *litijski* žandarji so se trudili mnogo in — dobili so sled. Od ceste, kder je bil reps rastresen, doli po gošči proti *Savi*, kder stoji vsa *Log*, bila je steza vsa z repovim zrnčim postupana in pri *Savi* zginola v vodo.

Minoli teden ali petek ali v saboto, natančno ne vem, zasačili so *litijski* žandarji pet fantov blizu *Loga*, ki so bili tako nasekani, da so se kar opotekali. Vprašajo jih, kje so se ga tako nalezli, a nihče ni mogel povedati, kde. Žandarji povprašujejo pri *křemarjih*, a nikdo ni fantov nikder videl piti. Fantje morajo tedaj biti v zvezi z ukradenim vinom tako ali tako in hajd, hodite z nami, pravijo *litijski* žandarji, ter jim preskrbe v *Litiji* prsto stanovanje in prsto hrano. Tudi so dobili prazen sod, ki je ostank tiste tatvine. Radoveden sem, kaj bo dalje in konec tega prigodka in če kaj poizvem, pa se uže oglasim.

Tako kisle spomladi, kakor je letošnja, pa ne pomnem, odkar hlače trgam. Dan na dau ti vise sivi teški svinčeni oblaki, rekel, bi, skoraj na obnebi in bogami zlatega solca uže nisem videl, ne vem od kedaj uže ne.

Ni ne mraz, ne gorko, tako je, da ni za nikamor, če prav otroci uže zdavnej bosji v šolo hodijo. Zita so lepa, kedor je dobro sejal, a zaoštala so, zelenja še malo, cvetja po vrlih še nič in uže bo drugi teden sveti *Juri*.

Pri priložnosti Vam pošljem „terno“ za podlistek, ki je tukaj toliko smehu provzročila, da se mi še danes zaroži, ako na njo mislim. Na zdravje!
Radoslav.

Politični pregled.

General topništva, baron *Maroičić*, vojaški poveljnik na *Dunaji*, stopil je v pokoj, na njegovo mesto pride general topništva, *Filipovič* iz *Prage*. Vojaški poveljnik v *Levovu* *Litzelhofen* pride v *Prago*. Vojvoda *Württemberg* je uže zapustil *Bosno* ter šel v *Levov*.

Veliko pozornost je zbudila obsodba, katero je izrekel *dunajski* državni pravdnik, *grof Lamezan*, zoper centralistične časnike. Ta mož, ki ima velik vpliv, ter je bil odgojen popolnem v nemškem duhu, ki nikoli ni bil sovražnik centralistom, govoril je zoper ugovor konfiskacije časnika „*Neue freie Presse*“ ter očital opozicijonalnim časnikom, da žalijo, zaničujejo i psujejo slovsanske narode ter neprestano budé sovraštvo i tako ovirajo mej narodi spravo, katero si je sedanja vlada na svoj prapor zapisala. Znamenita njegova filipika je meč, zaboden v centralistiški život.

Centralisti ne morejo živeti brez hujskanja. Če se jim ne ponudi pozitivna prilika, pa lažejo, da se vse kadí. Te dni jim je bil trgovinski minister *Pino* v želodcu; strašno so ga gonili z ministrskega stola, a minister jim ni hotel veselja napraviti, še krepkeje je sedel na ministerski sedež, ker je šel v *Line* ter svojo rodbino na *Dunaj* se sabo pripeljal.

Zaupanje do naše vlade in večine državnega zbora se je v Evropi tako utrdilo, da je renta poskočila v zadnjih časih za 16 gld! posebno naglo je rastla, kar je *Dunajevski* finančni minister, o katerem je izrekel celo nek poprejšnji najbolj hvaljeni finančni minister, da se čudi njegovemu razumu in uspešnemu delovanju; borska gotovo najbolj pričá, da se je povrnola vera na zmago pravice in svobode v *Avstriji*, na moč in poštenje naše države. In pri vseh teh dokazih, pri vsem tem tako očitnem boljšanju vseh državnih razmer hujskajo še judovski časniki in centralisti še upajo, da zopet zasedó sedeže, s katerih so državo i ljudstva gonobili! Slepi prodrnceži!

Južna železnica zahteva od vseh svojih uradnikov na *Hrvatskem*, da se morajo v enem letu naučiti madjarski jezik ter jim preti z izgubo službe. Madjarom greben še vedno raste. Deputacija *hrčegovinskih* kristijanov je izročila našemu cesarju spomenico, o kateri omenja agrarnih razmer v novo pridobljenih deželah ter prosi, naj se odpravijo napake, ki so vedno večje i prebivalcem vsak dan nadležnejše; davkov imajo kristijanje vedno več i večjih, turški ago pa pri tem bogatí. Spomenica odkritosrečno omenja, da sedanje gosposke ravnanje z ljudstvom mnogo trše, nego je poprej ravnal turška vlada, ker so agam pripoznale pravico, da smejo pobirati

od kristijanov take pristojbine, katerih turška vlada nikoli ni dovolila. Spomenica pravi: Bosnisko in hercegovinsko ljudstvo prosi in želi takega zakona, po katerem se vredi sodstvo, da ne bode brez pravice; ono prosi, naj se vrede agrarne zadeve, iz katerih zdaj država nema nobene koristi, ljudstvo pa le škodo; ono prosi, naj se vrede občine, da bode zastopano po svojih zastopnikih v občini, v okraju in tudi v deželnem zboru; dalje prosi, naj se ustanove potrebne šole i naj se v deželi nastanove taki vradniki, kateri morejo z ljudstvom govoriti in ljudstvo umeti.

Gotovo so to pravične i skromne želje; vsa spomenica živo razodeva, da Bosni i Hercegovini manjka moza, ki bi znal i moč imel, v deželi red napraviti; se sedanjim vradništvom, ki je v tej deželi, in pri vplivu, kateri imajo Madjari, pač ni upati boljših časov. Ako si hoče Avstrija pridobiti tako potrebni vpliv na vshodu, mora začeti drugače postopati, upirati se mora na dejanske razmere, gledati na ljudske potrebe, na ljudsko naravo, ne pa na nemški i madjarski okus.

Gladstone je v angleškem parlamentu predložil načrt zakona, po katerem bi se na Irskem najemnikom stanje zdajno zboljšalo i tako pripravila prehodna doba za popolno oprostitev zemljiše, kakor se je to zgodilo na Ruskem pod vladjo pokojnega carja; Gladstone je rekel, da Angleži morejo Irce le s pravénostjo zopet zase pridobiti in večina v parlamentu Gladstonu pritrdijo, sovražni pa so temu zakonu veliki i mogočni lordi, ki imajo razprostrano posestva na Irskem in tudi Skotskem, ker jim je več za lastni dokleek, nego za pravico in občno blagostanje.

O sodbi morilcev ruskega carja smo uže zadnjič nekoliko poročili, danes še to le pristavljamo: Državni pravdnik je sedem ur govoril ter v svojem govoru pojasnih nihilistov zavrzljiva načela, dokazal, da so zatoženci krivi in zahteval postavno kazen. Govor ga je silno utrudil, vse mu je srečo voščilo, oldenburški knez mu je ves ganjen v roko segel. Potem je govorilo pet zagovornikov, vsi skupaj le poludruugo uro. Zatoženci so hladnokrvno poslušali.

Zatoženec Željabov je razvijal v dolgem govoru program svoje stranke ter rekel, da je prav Rus; poslušalci so mu žvižgali, i ko ga je sodnji načelnik opomnil, naj ostane pri reči, smijal se mu je ter odgovoril, da hoče vse svoje sreče odkriti.

Risakov je govoril tiho, ko se je posvetoval se svojim zagovornikom. Mihajlov se je zagovarjal s tem, da je bil slabo odgojen.

Jese Helfman je govorila tako tiho, da se ni moglo umeti.

Kibalčić se je zagovarjal v dolgem govoru, a govoril je vse zmedeno. Perovskaja je dolgo in razdraženo govorila, povedala brez ovinkov, v kakej zvezi je z nihilisti ter zahtevala, naj se nanjo, zato ker je ženska, ne jemlje ozir, ampak k smrti naj jo obsodijo.

Sodniki so stavili 26 vprašanj, na 24 so porotniki odgovorili: kriv, na 2 nekriv.

Vsi so bili obsojeni k smrti na vešala, obsodbo Perovskaje mora car potrditi, ker je plemenitega rodu.

Zatoženci so obsodbo hladnokrvno poslušali, le Jese Helfman je carja prosila milosti in v prošnji se naslanjala na to, da na Ruskem uže 430 let ni bila nobena žena obešena.

Veliki petek so bili carjevi morilci obešeni, le Jese Helfman mora čakati smrti, ker je nosna; njo obesijo, ko bo porodila.

Iz Albanije dobajajo nasprotna poročila; od ene strani se trdi, da so se Arbanasi uprli zoper turško vlado, od druge pa, da so se ligarji meji sabo sprili, da je prizreduška liga raztrgana ter da so turški rodovi vnovič prisegli Sultanu zvestobo.

DOMAČE STVARI.

Cesarjev dar. Cesar je podaril za popravo ceste Plez-Soča na Goriskem 400 gld.

Carjevič prestolni nastepnik Rudolf prijadra danes opoldne v Trst. Mesto in okolica ga sprejmeta posebno slovesno. — Naša okolica napravi na vabilo društva „Edinosti“ razsvetljivo po tem le programu. — Razsvitljena bode vsa Skednja, posebno pa stolp in škofova vila, pred Skednjo bode gorel velik kres. Na hribih od Milj proti Žavljam bode gorelo kakih 10 kresov; razsvitljene bodo razvaline starega grada Sv. Servola nad Dolino z bengaličnim ognjem, na istem hribu napravijo Dolinčanje in Boljuncanje več kresov, kresi bodo goreli na hribu Monte spaccato nad Bazovico, po tem na holmu Monte bello in v drugih krajih Kadinskega okraja. — Drugi kresi bodo goreli na višini sv. Alojzija in na vrhu bošketa. Velikanski kres bode gorel nad Banami na posestvu g. Burgstallerja. — Hotel na Občinah bode popolnoma razsvitljen, prav tako obilisk in na hribu nad obiliskom bode gorel velik kres; več takih kresov bode na višinah mej Opčinami in Prosekem, potem na Trsteniku; Kontovelj bode ves razsvitljen in kresi bodo goreli dalje do „Miramara“. Prebivalci sv. Jerneja razsvitlje vas in mnogo ladij na morju, katere se bodo ponikale proti Trstu, na ladjah se bodo spuščali ognji. — Prosečani napravijo več ognjev od

Kontovela proti Nabrežini. — Vse kampanje, vile i. t. d. bodo razsvitljene, kolikor se jih nahaja v tržaski okolici in imajo razgled v Trst. — Pevci okolice s tržaskimi vred in kakih 200 udov podpornega društva napravijo baklado po Trstu in zapoje cesarsko pesem pred namestništvom, začetek točno ob 9 uri zvečer, svršetek ob 10. uri.

Cesarjevičeva poroka se bo 10. maja po vseh deželah našega cesarstva jako slovesno praznovala; uže zdaj se za to delajo velike priprave. Cesar ta dan mnogo ujetnikov pomilosti.

Opomni delalcem. Nekateri gospodje, ki so dozdaj intrigirali na vse mogoče načine, da bi spodkopali naše važno *podporno delalsko društvo*; (sedem jih je, kakor smo se prepričali) ker se jim pa to noče posrečiti, sklenili so, da napravijo drugo društvo (nek. Adriatischer Verein), katerega pravila obečajo zlate gradove. — Glavni namen tega društva pa je spodbujanje miru in sloge mej našimi narodnimi ljudmi, posebno pa mej delalci. — Kedor dosti obeča, malo da, to je star pregovor, kateri se je še vsakokrat vresničil. — Zarad tega svarimo vse naše narodnjake, posebno pa naše narodne delalce, naj se ne dajo vloviti na limanice intrižljivcev; ampak naj pristopajo v uže dobro vtemeljeno podporno društvo, v katerem so vsi boljši narodnjaki, in katero ima do danes uže nad 2500 gld. premoženja. — Kedor se hoče natančneje prepričati, je li naše svarilo opravljeno, naj se obrne do najzanesljivejših naših mož, kakor so poslanci okolice, državni naš poslanec, in do predsedništev raznih naših narodnih društev. — Mi pa le zato opominjamo naš narod na to stvar, ker je naša dolžnost, da ohranimo potrební mir in edinstvo mej našim narodom.

Patriotični dar. Gospod Dragotin Dragovina, brambovski častnik, mestni svetovalec in monaški konsul, daroval je v spomin poroke carjeviča Rudolfa s kraljičino Stefanijo 600 gld. za ustanovo v kadetnej šoli, in 100 gld. plačkomandantu za uboge vojaške vdove in sirote. G. Dragovina je uže mnogokrat pokazal svojo radodarnost za patriotične namene. Slava mu!

Pozor tržaške Slovence! Po sklepu zadnjega občenega zbora se ustanovi pri podpornem delalskem društvu ženski oddelk, katerega pravila so uže pripravljena. Podpisani odbor torej vabi vse one gospodične in gospe slovenskega rodu, ki ali hočejo same v slučajih bolezni podporo uživati, ali pa hočejo podpirati služkinje slovenskega rodu, da pristopijo k podpornemu društvu ko redne ali podporne udinje. Oglašajo se lahko vsak dan v društveni pisarni (Via Coroneo, v Judtmanovi hiši) od 10. ure dopoldne do 1. ure popoldne. — Odbor *podpornega delalskega društva v Trstu*.

Lep izgled. Nek težak je minoli četrtek na cesti proti Rojanu pijan in nezavesti obležal, ljudje so mirno njega hodili in nobeden se ga ni usmilil, dokler ni en častnik prišel s polkovnikom zdravnikom; ta je okoli nezavrednega stojičim rekel: Ni le on prav tako kristijan, kakor vi, nesite ga v moje stanovanje, in precej so ga morali v njegovo stanovanje nesti, kder ga je k zavesti zbudil.

Podporno delalsko društvo. Naznanja se vsem udom tega društva, da je g. J. Dolinar nameščen ko stalni uradnik tega društva. — On bode v uradnih urah v društveni pisarni (Via Coroneo, hiša Judtman) prejel želje, pritožbe udov, naznanila bolnikov, dajal potrebne spričevala za zdravnika i. t. d. — Uradne ure so od 10. zjutraj do 1. popoldne in zvečer od 7. ure do 9. te. *Predsedništvo*.

Nesreča. V ponedeljek zjutraj rano je pri razkladanj tramov pobilo 44 letnega delalca Guliča iz Kobilje glave i prenesli so ga v bolnico, in malo je upanja, da živ ostane.

Rojsnaska štaličica jenapravila velikonočni ponedeljek veselico z lepim spodom: petjem „deklamacija, igra: Gluh mora biti“ in „Srce je odkrila“, s tombolo in društveno zabavo.

Ljudski popis v pazinskem okraju leta 1880 kaže 39.965 duš (proti 36.569 v letu 1869), 20641 moškega, in 19324 ženskega spola. Po občevalnem jeziku je zapisanih 31.427 osov za Hrvatse, 307 za Slovence, 6212 za Lahe, 1562 za Rumune, 206 za Nemce, 15 za Čehe in 4 za Poljake, drugi niso pristojni v cizlitavske dežele. Ne vemo, od kod so je v tem okraju toliko Lahov vzelo.

Eskađra, obstoječa iz fregate Laudon, korvet Zrinji in Friderik in kanonice Sansago, prišla je 15. t. m. zopet v tržaško luko, da pozdravi cesarjeviča Rudolfa.

Fran Vidic, davkarski uradnik v Velikovecu na Koroškem, iz Loke doma, umrl je te dni ter v oporoki volil 1000 gld. ubogim v Loku, 1000 gld. za ondotno bolnišnico, 1500 gld. za uboge dijake. Denar ostane v hranilnici, dokler ne naraste na 3000 in 2000 gld.

Božje grobe je obiskalo v Trstu sila veliko ljudstva. Pri sv. Justu je bilo, kakor vsako leto, ono prekrasno petje, katero po pravici slove za najlepše v Avstriji.

Služba vrtnarskega pomočnika je razpisana na sadjarske in vinarske šole na Slapu pri Ipavi. Pomočnik bo imel učence te šole praktično poučevati o vrtnarstvu in bučelarstvu ter dobival 250 gld. letne plače, poleg tega pa imel prosto stanovanje in užitek sočevja. Kdor želi to službo dobiti, naj se oglasi pismeno ali ustmeno do 24. t. m. pri omenjenem vodstvu.

Preč. g. Mate Ujčič † konsistorijalni svetovalec in katehet na državni meščanske šoli, umrl je 14. t. m. po dolgej bolezni. Rajski je bil jako blaga duša in vrl rodoljub. Mir njegovega prahu!

Popotovanje v Rim. Dr. Ant. Jarc, načelnik kat. družbe za Kranjsko vabi Slovence, naj se pridružijo meseca julija slovenske deputaciji, ki pojde v Rim sv. Očeta se zahvaljat za proslavljenje slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Naj bi se deputaciji pridružilo obilo Slovencev.

Veteransko društvo v Trstu blagoslove 24. t. m. svoj prapor. Slavnost bo velika, ter se vsrila po tem le sporedu:

V saboto 23. aprila 1881. — 1. Popoldne ob treh sprejem veteranskega društva iz Pulja. — 2. Zvečer ob 7 1/2 uri shod pred društvenim stanovanjem borsni trg št. 8, sprehod po mestu z 2 vojaškima godbama.

V nedeljo 24. aprila. — 1. Zjutraj ob 7 1/2 uri sprejem vnanjih društev na kolodvoru. — 2. Ob 9 1/2 uri, nastavljenje na slavnostnem prostoru. — 3. Sprejem povabljenih. — 4. Sprejem visoko čestite duhovščine; Nje ekscelence g. baronice De Pretis, namestnice zastavine kumice in njegove ekscelence namestnika barona De Pretisa. — 5. Slovenska služba božja pod milim nebom. — 6. Blagoslovljenje zastave. — 7. Nagovor predsednikov. — 8. Memohod (diferiranje) pred c. k. namestnikom. — 9. Odhod k namestništvu in shranjenje društvenih zastav. — 10. Popoldne ob treh shod pred društvenim stanovanjem. — 11. Odhod na slavnostni prostor. — 12. Sprejem povabljenih. — 13. Ljudska zabava. — 13. V mraku odhod z slavnostnega prostora. — 15. Ob 9. uri večerja v dvorani pri „Zelenem hribu“ (za one, ki se do 18. aprila pri odboru oglaš.) Ljubljansko veteransko društvo bo sprejeto z godbo: „Naprej zastava Slave.“

Za narodno gledišče v Pragi je cesar zopet podaril 10.000 gld. ker je dr. Rieger naznanil v zadnji seji glediščnega odbora. Odpre se to gledišče 26. maja, ko pride cesarjevič Rudolf se svojo visoko soprogo v Prago in se vdeleži z njo prve predstave.

Novo cerkev bodo zidali v Ljubljani v spomin poroke cesarjeviča Rudolfa. Na čelu temu podjetju je ljubljanski škof.

Sto tisoč goldinarjev je iz Prage trgovec Janez Stampfl, rojen Kočevar, poslal vladi za dijaške ustanove učencem, rojenim na Kočevskem.

Preč. g. kanonik Mršol † je zadnji teden umrl v Ljubljani. Pogreb je bil veliki petek jako lep. Naj v miru počiva!

Slovenščina na kranjskih šolah. Uže zadnjič smo omenili, da je naučni minister ukazal, naj se gotovi predmeti na ljubljanskih učiteljskih uč v slovenskem jeziku. Ti predmeti so: a) na moškem oddelku: verouk, slovenski jezik, matematika in geometrično risanje, naravoslovje, sadjarstvo, in specialna metodika teh predmetov; b) na ženskem oddelku: verouk, slovenski jezik, aritmetika in geometrično oblikoslovje, ženska ročna dela in specialna metodika teh predmetov. 2. Vsi drugi predmeti se imajo poučevati v nemškem jeziku. 3. Pri poduku v petji porabljevati se imajo nemške in slovenske pesni. 4. Pri poduku v vseh predmetih se ima kolikor mogoče ozir jemati na nemško in slovensko terminologijo; enako se ima ozir jemati pri praktičnih vajah in s temi združenih pismenih nalogah na oba deželna jezika. Ta naredba stopi v moč s pričetkom prihodnjega šolskega leta 1881/82.

Profesor Einspieler v Celovcu preklecjuje vest, katero smotudi mi iz časnikov objavili, da misli iti z deputacijo na Dunaj prosit cesarja, naj se usmili zatiranih koroških Slovencev.

Za celovskega škofa je imenovan Peter Funder, rojen Korošec, Nемеc, kanonik; hvajljo ga, da je vrl mož.

Baron Schwegel, mnogoimenovani sekcij-ski načelnik, dobil je plavo polo. Zdj bo imel dovolj časa premišljavati, kako zelo se majo Taaffejev sedež ter računati, kdaj pridejo zopet centralisti na vrh in on na ministerski stol.

RAZNE STVARI.

Dar prestolnemu dediču Rudolfu. Hebron-ski menihi so v Jeruzalemu podarili našemu cesarjeviču palico, izrezano iz posebnega lesa. Les za to palico so odrezali z necega drevesa, ki raste tri četrte ure od Hebrona na necem dvorišču. Pravijo, da je tu stanoval patriarh Abraham so svojo rodbino in Arabci ta kraj še dan danes imenujejo „Ramet el Chalil“ (brdo božjega ljubljence). Arabci pravijo, da je Abraham pod omenjenim drevesom sedel, ko se mu je Bog prikazal. To drevo spada v posebno vrsto gabrov, meri na okoli 22 čevljev, nekatere njegovih vej so do 48 čevljev dolge. Iz ene teh vej je bila izrezljana omenjena palica.

Avstrijske pomorske trgovini proti nevarnost. Italijanski parobrodni družbi Rubattino in Florio ste se združile in tako se je osnovala parobrodna družba, ki ima sto parnikov. Družbena glavnica znaša 50 milijonov lir ter se lahko poviša na 100 milijonov. Parobrodni ne bodo občevali le v sredozemskem morju, temuč

tudi v vodah na vshodu ter hodili tudi v Indijo in Ameriko. Društvo ima svoj sedež v Rimu; v Palermi in Genovi bodo ladjedelalnice, v Neaplju in Benetkah pa podružnici.

Stranen potres na hioškem otoku v egejskem morju. 3. t. m. ob polu dveh popoldne se je na tem otoku, ki ima okoli 60.000 prebivalcev ter je pod turško oblastjo, tako hudo zemlja stresla, da je tri četrtime Hiosa v razvaline palo; kar pa je ostalo prvemu stresu, to so pekoneali drugi poznejši, ker zemlja se še vedno trese. Grozovita poročila dohajajo od tam. Ljudje, ki so ostali živi, zbežali so iz mesta v strahu in obupu, ter se zbrali na pokopališčih; brez zdatnega živeža in krova trpe strašno, ker to ne zadoščuje, kar so jim turške in grške ladje pripeljale. Poročila o mrtvih se ne ujemajo, čemer se pri občenem strahu in zbeganju ni čuditi, najmanjšo število mrtvih je navedeno z 6000 i največje z 8000, resnica tedaj utegne v sredi biti. Nesreča je strašna.

Tudi mesto Cismé i njegovo okolico je potres popolnoma porušil, 50.000 ljudi je brez strehe.

Mrtvi golobje. Peterburški časnik „Ulej.“ poroča to le karakteristično resnično dogodbo: Malo časa pred napastjo je ruski car Aleksander drugi vsak dan opazoval mrtve golobe na svojih oknih. Car je prašal po vzroku i našlo se je, da se je velik jastreb vgnjezdil na strehi zimsko palače ter je davil cesarske golobe. Dolgo so se brez uspeha prizadevali jastreba umoriti, naposled so mu nastavili past. Roparska tica se je ujela za nogo, a bila je tako močna, da je past za sabo ulekla ter z njo padla na dvorišče zim-ske palače. To je carja zelo vznemirilo in rekel je: „To je zlo znamenje“. Jastreba so potem ubili, iz kože deli in v carski muzej postavili. — O drugej pomenljivej prikazni pripovedujejo „Moskovskija Vedomosti.“ 1. (13.) marca ob desetih zvečer se je videla po vsej severnej in srednej Rusiji na nebu velika zvezda z dvema repoma, ki se je 20 minut svetila i potem naglo ugasnela. Nje krajši rep je bil obrnen proti nebu, krajši pa proti zemlji.

Lep čin ruskega carja. Ko je carja Aleksandra II. bomba ranila, da se je na tla zgrudil, pritekel je lajtnant Navrocki, pokril umirajočega carja so svojim plaščem i šel brez plašča v velikem mrazu domov. Aleksander III. je nato imenoval Navrockega štabnim kapitanom ter mu daroval 4200 rubljev, da si kupi nov plašč, ker stari plašč, na katerem je strjena draga kri njegovega očeta, mora si pridržati.

Za dunajskega višjega škofa je bil imenovan kremsmünsterski opat Ganglbauer, ne pa vojni škof Gruša, kakor smo poročili. Poslednji imenovanja ni hotel sprejeti.

Ruski car Aleksander II. je zapustil 48 milijonov rubljev premoženja v gotovini, 18 milijonov drugej svojej soprogi, ki se je svetu popolnoma odpovedala, in 30 milijonov sedanjemu carju.

Posuemanja vredno. K policijskej sodnji v Moskvi so prišli pred nekaterimi dneji stiri krepki delalci, zatoženi, da so enemu tovarišu 25 palic nasteli. Ko je pretepeni, ki je bil tožitelj, natanko razložil, kako so ga natepli, vprašal je zatožene sodnik, ali se morejo opravičiti. In ti so sodniku izročili pismeno pogodbo, katero so nedavno sklenoli se svojim tovarišem; v pogodbi je bila določba, ako bi se kedo izmed njih upijanil in vsled tega delo zamudil, da imajo drugi pravico, naštetu mu jih 25. Po določbah te pogodbe je bil kaznovan. Sodnik je potem izrekel in sklenol sodbo, da zatoženi niso vredni kazni, ampak pohvale.

Poslanica.

Podpisani izrekam tu javno zahvalo glavne-mu zastopu banke „Slavije“ za točno izplačanje male škode, katero sem imel po požaru dne 26. februarja 1881, po odbitih samo 54, beri štirin-pedeset krajcarjev stroškov za poštnino, če tudi nisem bil še niti polu krajcarja zavarovalnine plačal ker mi je bil trimesečni obrok za plačevanje zavarovalnine privoljen.

Gorko krotki priporočam vsem, naj svoje posestvo proti škodi po požaru zavarujejo pri banki „Slaviji“ v Pragi, tem izvrstnem narodnem zavodu.

Golac dne 3. aprila 1881.

JAKOB IVANČIČ.

Dunajska Bors.

dne 19. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 77 gld. 90 k
Enotni državni dolg v srebru . . . 78 „ 65 „
100 državnih mark 57 „ 50 „

Zlata renta	94 gl. 05 kr.
1860, državni zajem	132 " 80 "
Delnice narodne banke	827 " — "
Kreditne delnice	316 " 50 "
London 10 lir sterlin	117 " 85 "
Srebro	— " — "
Napoleoni	9 " 31 "
C. kr. cekini	5 " 54 "

Na sto tisoč ljudi

ve hvalo za lepe, goste lasé edino obstoječej c. kr. in kr. ogersko izključljivo privilegiranej

Esenci za lasno in bradno rast,

ki tudi grinte brez sledu prežene, kakor k njej spadajočej pristnej pomadi iz štajerskih planinskih zelišč, ali orehov iz c. k. in kr. ogerski izključljivo privilegirane fabrike

M. A. Herdlička
NA DUNAJL.

WIEDEN, HAUPTSTRASSE ŠT. 36

To nepresegljivo sredstvo je moja mnogo imenovana esenca za lasno in bradno rast, ki pri pravilnej rabi in s prideto pomado iz štajerskih planinskih zelišč ali orehovim izlečkom uže v kratkem času celo na najbolj golih krajih napravi goste lasé prejsnje barve! Mnogo mladih mož ve hvalo za lepe polne brade mojej esenci za lasno in bradno rast. Če lasje le izpadejo, vpliva uže v osmih dneh. pri grintah uže po trikratnej rabi

Prav nič škodljivo in najbolje barvilo za lasé „Koppitzinal“ (brez p r i m e š a n e g a s v i n c a) ki barva v vseh barvah črno rjavu ali svitlorjavu v 10 minutah pod poročtom; sivim, celo snežnobelin lasem daje popolnoma črno svitlobo. Pri rabi lasnih barvil priporočam posebno svoj „Koppitzinal“, pristno, dvojno močno pomado iz orehovega izlečka, tudi (v kozmetiki) pomado v palčicah, kakor tudi najbolj moja olja iz orehovega izlečka za barvanje in lasno rast.

Moja ces. kr. in kralj. ogerska izključljivo priv. Esenca za lasno in bradno rast ozdravlja v vseh primerljajih bolne lasne korenike popolnoma in v najkrajšem času zagotavlja do najposnejše starosti zelo goste lasé, vpliva prav prijetno na glavno kožo, brni od vsake gihtične in revmatične glavoboli in odpravlja vse kožne nesnage. Resnica je, da je dobilo stotero osob, ki so bile popolnoma brez brade ali plešaste, uže od enega do treh mesecev, v primeri tedaj v neverjetno kratkem času, lepo in gosto polno brado, ali goste polne lasé. Zadevajoče mnoge zahealnice so razstavljene:

Naročila naj se pošiljajo glavnej zalogi ces. in kr. ogerski izklj. priv. esence za lasno in bradno rast

Marije Ane Herdlička

c. k. in kr. ogersk. izklj. posestnici privilegija

WIEDEN, HAUPTSTRASSE 36

NA DUNAJL.

Cenik:

- 1 velika alabastrova steklenica dvojno močne esence za lasno in bradno rast 3 gl. 50 kr.
- 1 majhna 2 " —
- 1 Alabastrova steklenica pristne pomade iz štajerskih planinskih zelišč 4 " 50 "
- 1 Alabastrova steklenica pristne pomade orehovega izlečka za obnovljenje las 2 " —
- Pristno lasno barvilo „Koppitzinal“ za rudeče, črne, rujave, ali svitlorjavu št. 1 (plavo) št. 2 (rumeno) obe steklenici s pladnjema in krtačama velja 4 " —
- 1 steklenica olja orehovega izlečka za ponovljenje las 1 " —
- Pomada orehovega izlečka kosmetik v palčicah 50

Naročila iz inozemstva ali domačih dežel se proti pošiljlatvi ali porzetju ročno in naglo erše.

Zavitek 30 kr. več.

24-2

Biraria Nazionale

Podpisani vljudno naznanja, da je prevzel zgoraj imenovano pivarno, v katerej se dobiva dobro pivo, izvrstno istersko vino po ceni, dobra kuhinja in točna postrežba,

ter se posebno narodnjakom priporoča.

ANTON ŠARF

gostilničar (6-6)

Temeljita pomoč

vsem, ki so v zelodci ali trebuhu bolni. Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snajenje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebarljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti očisti vse prebavljive, naraja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejsnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse teško prebavljive, osobito gnjus do jedi, kisloto riganje, napetost, bljevanje, krč v zelodci, zaslinjenost, zloto žilo, preobteženje želodca z jedli itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, i se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gl., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razposilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu porzetju svote.

Prečastni gosp. Fragner!

Naznanjam Vam, da je od Vas prejeli Dr. Rozov življenski balzam storil pri meni najboljši vrpeh; že eno leto ga rabim, in od tega časa je moje zdravje stalno dobro. — Četiri leta sem živim v Slavonji, in poleti vlada tukaj tako huda mrzlica, da se me je vsako leto lolila; toda leta 1879 sem jo s pomočjo Dr. Rozovega življenskega balzama odvrnil; prej me je mučila slabost želodca, a zdaj je ponehala. Vsled tega sem ta balzam mnogim nasvetoval, in vsakemu je v korist; bom ga dalje vsem priporočal.

Rlagovalite mi spet tri velike steklenice Dr. Rozovega življenskega balzama poslati.

S spoštovanjem Vam udani sluga

Stefan Tobl,

mašinski ključar v Egmeese, pošta Koska.

SVARJENJE!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarna „k černemu orlu“ v Pragi, Eeke der Spornergasse Nr. 205-3.

v TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar, Jak. Serravallo, lekarničar.

V GORICI: G. Cristofolletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar. V OGLEJCI: Damaso d'Elia.

VZAGREBU: Sigm. Millbach, lekarničar. Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Austro-Ogerskej imajo zologo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule. rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo, ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanji, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščenji, pri morski (mrtvi) kosti, zoper revmatične oteklino in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, rokah, v ledji, če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Raba je priprosta; mazilo (Zavba) se namaže na platneni robec in se pritisne na bolno stran. Čez 4-6-8-12 ur se naredi nov flašter. — Zaprte bule in oteklino se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vsu ognjico na-se, in rano ozdravi. To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga, in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna ognjica ven potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečino to hladilno mazilno poteši. — Odprte in tekoče rane se morajo prej z mlačno vodo umiti, potem se le se mazilo nanje prilepi.

Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljeni sluh. 1 sklenica 1 gl. a. v.

15-4

Zimsko zdravilo.

Wilhelmov

hladilni, protirevmatični

kričistilni čaj.

ki ga izdeluje

Franc Wilhelm,

lekar v Neunkirchen (Dol. Avstr.)

Jesensko zdravilo.

Je dobro zdravilo zoper krč, trganje, otročje žilo, zoper zastarane trdovratne bolezní, zoper odprte rane, zoper hraste in spolske bolezní, zoper mazulje po životu in na liet, gobe, sifilitične oteklino, zoper prebasana jetra in obisti, zoper zlato žilo, in zlatenico, zoper bolezní v živcih, zoper bolečino v kitah in žilah, zoper tiščanje v zelodcu, zoper zaprte vetrov in spodnjega telesa, tiščanje vode, polucije, možovno slabost in ženski tok, zoper skrofeline in bramoške in take bolezní.

Na tisoče pohvalnih pisem to potrjuje. Spričevala pokazemo zastoj, če kdo zahteva.

Zaboji so razdeljeni na osom kosov, vsak kos za 1 goldinar, kolek in zavitek stane 10 kr.

Varovati se je ponarejenih izdelkov, zato naj se gleda naše marke, ki so v mnogih državah postavno branjene.

Prodajo pa ta čaj: v Ljubljani: Peter Lussing v Trstu: Jak Serravallo in Ed. pl. Leitnerburg lekarja 6-5

Spomladansko zdravilo.

TEODOR SLABANJA

srebrar v Gorici

ulice Morelli štev. 17,

priporoča vis. častiti duhovščini cerkveno orodje najnovejše oblike, ki je ima že napravljeno ali je hoče napraviti kakor se bo želelo, namreč:

monstrance, kustodije, kelije, ciborije, svetilnice, svečnike, altarne, tabernakeljske in štacijenske, kadilnice s kad. colnicí

altarne in banderne križe, kanonske table, rakivjarije, kotlice za blagoslov. vodo, posode za sv. olje, držala za sveče, itd.

Tudi se pri njem staro cerkveno orodje v ognju posebri, pozlati, izčisti in popravi; zavazuje se tudi, da bo vse po poslanih narisih, kakor se mu blagovoli naročiti, v kar naj bolj mogoče kratkem času in po nizki ceni izgotovil.

Na blagovoljna vprašanja se radovoljno odgovarja in vsako blago dobro shranjeno in poštnine prosto pošilja. 10-2

ROČNI MLINI

STISKALNICE ZA GROZDJE

in za konzerve iz sadja.

Sesalke vseh vrst

Plinovi motori

Ottovi

popolnija in bolj ekonomična sistema.

Železné cevi

Stavbeni stroji.

SCHNABL & C.

V Trstu

VIA CARINTIA 17.

(18-4)

Ravnanje z vinom

se djansko uči v novo izdani knjigi s recepti, ktera obsega: navod k požlahtenju kislega, pustega natornega vina, napravljanje vina brez grozolja: vina iz drozj (iz 100 litrov 1000 litrov) s pristavkom popolnoma zdravih snovi za ceno domaćo pijačo, in fina vina v butelije; dalje naredbo umetne prav dobre pijače iz sadu, vinskega oceca, oacetove esence, žganja, ruma, likera, sadnih izlečkov, drozj, dišav, zdravilnih špiritoznih balzamov, mjila, in nad 1000 trgovinskih stvari, ktere dajejo več ko 100 % dobička. — Cena 3 fl. — Naroduje se z gotovim denarjem ali poštnim povzetjem pri: Marija Hrdlička, c. k. priv. lastnica, Wien, Wieden, Hauptstr. N. 36, L. Stock 34. — (24-6)

Darovi za praznike! Darovi za praznike! Ker je na kant pršla velika tovarna za britansko srebro, se bo zavol velikih dolgov in splošnega izpraznenja prostorov vsa veličanska zaloga razprodala za 75 odstotko pod ceno tedaj skoaj zastoj.

Cela mizna oprava iz britanskega srebra, ki je prej stala 28 gl., dobi se zdaj za 8 gl. ter se garantira, da bo bela ostala. (S temi 8 gl. je samo delo komaj na pol plačano.) In sicer so dobi:

- 6 miznih nožev iz britanskega srebra zostrino z jekla
- 6 vilic iz britanskega srebra, teške in fine sorte,
- 6 težkih žilic iz britanskega srebra.
- 6 najljubnejših žilic za kavo, iz britanskega srebra,
- 1 zajemalnica za juho iz britanskega srebra,
- 6 finih tac za desert.
- 2 lepa svečnika,
- 3 jačnih kozarcev,
- 6 lepo izdelanih tac.
- 6 kristalnih podlog za nože.
- 1 posoda za sladkor,
- 1 presejalnik za čaj
- 3 line tac za sladkor,
- Skup: 54 kosov

Vsi ti krasni izdelki se dobijo za 8 fl.

Naróči se ali s poštnim povzetjem, ali pa da se denar naprej pošlje, pri nas:

Britaniasilber-Depot

C. Langer

Wien

II. oboro Donaustrasse 77.

Ako bi blago ne ugajalo, se v 8 dneh vzame nazaj, in plačana svota povrne. 16-5

PRISRČNO ZAHVALO

izrekam podpisani vsej gospodi, ktera je v tako obilnem številu skazala poslednjo čast moji ranjel predragi soprogi

JOZEFI URBANČIČ

ROJENI GABERŠČIK

o njenem pokopu v soboto 16. aprila. Bodi vsem priporočena v blag spomin. V Bazovici 17. aprila 1881.

MIHA URBANČIČ
soprog.